

Parashat Parah Ezekiel 36:16-38 (S:36)

God's Name Desecrated

God.' (16) Moreover the word of the Lord came unto me, saying: (17) 'Son of man, when the house of Israel dwelt in their own land, they defiled it by their way and by their doings; their way before Me was as the uncleanness of a woman in her impurity. (18) Wherefore I poured out My fury upon them for the blood which they had shed upon the land, and because they had defiled it with their idols; (19) and I scattered them among the nations, and they were dispersed through the countries; according to their way and according to their doings I judged them. (20) And when they came unto the nations, whither they came, they profaned My holy name; in that men said of them: These are the people of the Lord, and are gone forth out of His land. (21) But I had pity for My holy name, which the house of Israel had profaned

(טז) וַיְהִי דְבַר יְיָ אֵלַי לֵאמֹר. (יז) בֶּן אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים עַל אֲדָמָתָם וַיִּטְמְאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכָּם וּבַעֲלִילוֹתָם כְּטִמְאַת הַנְּדָה הִיְתָה דַרְכָּם לִפְנָי. (יח) וְאֶשְׂפֹּךְ חַמְתִּי עֲלֵיהֶם עַל הַדָּם אֲשֶׁר שָׁפְכוּ עַל הָאָרֶץ וּבַגְּלוּלֵיהֶם טִמְאוּהָ. (יט) וְאֶפִּיץ אֶתֶם בְּגוֹיִם וַיִּזְרוּ בְּאַרְצוֹת כְּדַרְכָּם וּכְעִלְלוֹתָם שְׁפֹטִיתִים. (כ) וַיָּבֹאוּ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁם וַיְחַלְלוּ אֶת שֵׁם קֹדְשִׁי בְּאֵמֹר לָהֶם עִם יְיָ אֱלֹהֵי וּמֵאֲרָצוֹ יֵצְאוּ. (כא) וְאֶחְמַל עַל שֵׁם קֹדְשִׁי אֲשֶׁר חָלְלוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁמָּה. (כב) לָכֵן אֶמְרָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם לְשֵׁם קֹדְשִׁי אֲשֶׁר חָלְלוֹתֶם בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בָּאתֶם שָׁם. (כג) וְקֹדְשִׁיתִי אֶת שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְּחֻלָּל

וַיִּקְרָא י"ח (כה) וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וַתִּקַּא הָאָרֶץ אֶת יִשְׁבֵיהָ. (כו) וַיִּשְׁמְרֶתֶם אֶתֶם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה הָאֲזָרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם. (כז) כִּי אֶת כָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה עֲשׂוּ אֲנִשֵׁי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא הָאָרֶץ. (כח) וְלֹא תִקְיֵא הָאָרֶץ אֶתְכֶם כְּטִמְאַתְכֶם אֶתָּה כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם.

(25) The **land was defiled**: therefore I punished its iniquity, and the land vomited out her inhabitants. (26) You therefore shall keep my statutes and my ordinances, and shall not do any of these abominations; neither the native-born, nor the stranger who lives as a foreigner among you; (27) for all these abominations have the men of the land done, that were before

you, and **the land became defiled**; (28) that the land not vomit you out also, when **you defile it**, as it vomited out the nation that was before you.

דברים כ"ד (ד) לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה להיות לו לאשה אחרי אשר **הטמאה** כי תועבה הוא לפני י"י **ולא תחטיא את הארץ אשר י"י אלהיך נתן לה נחלה.**

(4) her former husband, who sent her away, may not take her again to be his wife, after that she is **defiled**; for that is abomination before Hashem: and you shall not **cause the land to sin**, which Hashem your God gives you for an inheritance.

במדבר ל"ה (לג) **ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי הדם הוא יחניף את הארץ ולא יאריך לא יכפר לדם אשר שפף בה כי אם בדם שפכו.** (לד) **ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני י"י שכן בתוך בני ישראל.**

(33) "So you shall **not pollute the land** in which you are: for **blood, it pollutes the land**; and no expiation can be made for the land for the blood that is shed therein, but by the blood of him who shed it. (34) **You shall not defile the land** which you inhabit, in the midst of which I dwell: for I, Hashem, dwell in the midst of the children of Israel."

דברים כ"א (כב) וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ. (כג) לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אלהים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר י"י אלהיך נתן לה נחלה.

(22) If a man have committed a sin worthy of death, and he be put to death, and you hang him on a tree; (23) his body shall not remain all night on the tree, but you shall surely bury him the same day; for he who is hanged is accursed of God; that you **don't defile your land** which Hashem your God gives you for an inheritance.

רד"ק יחזקאל ל"ו:י"ז

בן אדם, **כטומאת הנדה** לפי שעל דרך משל נקראת כנסת ישראל אשה לאל יתברך והוא לה לבעל המשילה בעת חטאתיה לנדה שהבעל מרחיקה כל ימי נדותה ומקרבה אחרי טהרתה. וכן הרחיק האל יתברך ישראל והגלם לארצות העמים מפני חטאתם ועתיד להחזירם אחרי שישבו אליו ויטהרו מעונותיהם.

Since Israel is called, metaphorically, God's spouse, [the prophet] compared her to a menstruant whose husband distances her while she is unclean but draws her near once she is purified. So God exiles Israel on account of its sins, but will eventually restore them once they repent and are purified of sin.

(כ) **ויבוא אלהיגוים אשר באו שם ויחללו את-שם קדשי באמר להם עמי-יהנה אלה ומארכו יצאו:**

A close reading reveals that the verb that is translated here as “they came,” in the plural, is actually written in the singular: “he came” (*vayavo*). As Rashi noted, that is consistent with the prophet’s address of the “House of Israel” as a singular collective noun (17); however, the Midrash resolved the discrepancy by identifying the singular subject as God Himself, who, as it were, went into exile along with His people.

God’s Name Sanctified

came. (22) Therefore say unto the house of Israel: Thus saith the Lord God: I do not this for your sake, O house of Israel, but for My holy name, which ye have profaned among the nations, whither ye came. (23) And I will sanctify My great name, which hath been profaned among the nations, which ye have profaned in the midst of them; and the nations shall know that I am the Lord, saith the Lord God, when I shall be sanctified in you before their eyes. (24) For I will take you from among the nations, and gather you out of all the countries, and will bring you into your own land. (25) And I will

אֲשֶׁר בָּאוּ שְׁמָהּ. (כב) לָכֵן אָמַר
 לְבֵית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְיָהוּה
 לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל
 כִּי אִם לְשֵׁם קִדְשִׁי אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם
 בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בָּאתֶם שָׁם. (כג)
 וְקִדַּשְׁתִּי אֶת שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְּחֻלָּל
 בְּגוֹיִם אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בְּתוֹכָם וַיֵּדְעוּ
 הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְיָ נְאֻם אֲדֹנָי יְיָהוּה
 בְּהַקְדִּשְׁתִּי בְכֶם לְעֵינֵיהֶם. (כד)
 וְלִקַּחְתִּי אֶתְכֶם מִן הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי
 אֶתְכֶם מִכָּל הָאֲרָצוֹת וְהִבֵּאתִי
 אֶתְכֶם אֶל אֲדַמְתְּכֶם. (כה) וְזָרַקְתִּי
 עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל
 טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר
 אֶתְכֶם. (כו) וְנָתַתִּי לָכֶם לֶב חָדָשׁ

יהושע ז (ט) וישמעו הכנעני וכל יושבי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול:

For when the Canaanites and all the inhabitants of the land hear of it, they will compass us round, and cut off our name from the earth; and what wilt Thou do for Thy great name?

יחזקאל כ (מא) ברית ניהח ארצה אתכם בהוציא אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפצתם בם ונקדשתי בכם לעיני הגוים:

With your sweet savour will I accept you, when I bring you out from the peoples, and gather you out of the countries wherein ye have been scattered; and I will be sanctified in you in the sight of the nations.

(כד) וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם מִן־הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הָאָרְצוֹת וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־אֲדַמְתְּכֶם:	(יט) וְאָפִיץ אֹתְכֶם בְּגוֹיִם וַיִּנְרוּ בְּאָרְצוֹת כְּדַרְכֵם וְכַעֲלִילוֹתֵם שְׁפָטֵתִים:
--	--

Spiritual and Physical Redemption

own land. (25) And I will sprinkle clean water upon you, and ye shall be clean; from all your uncleannesses, and from all your idols, will I cleanse you. (26) A new heart also will I give you, and a new spirit will I put within you; and I will take away the stony heart out of your flesh, and I will give you a heart of flesh. (27) And I will put My spirit within you, and cause you to walk in My statutes, and ye shall keep Mine ordinances, and do them. (28) And ye shall dwell in the land that I gave to your fathers; and ye shall be My people, and I will be your God. (29) And I will save you from all your uncleannesses; and I will call for the corn, and will increase it, and lay no famine upon you. (30) And I will multiply the fruit of the tree, and the increase of the field, that ye may receive no more the reproach of famine among the nations. (31) Then shall ye remember your evil ways, and your doings that were not good; and ye shall loathe yourselves in your own sight for your iniquities and

אֶל אֲדַמְתְּכֶם. (כה) וְזִרְקֹתִי עֲלֵיכֶם
 מִיַּם טְהוֹרִים וְטִהַרְתֶּם מִכָּל
 טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֶטְהַר
 אֶתְכֶם. (כו) וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ
 חֲדָשָׁה אֶתֵּן אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וְהִסַּרְתִּי אֶת לֵב
 הָאֶבֶן מִבְּשָׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר.
 (כז) וְאֶת רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי
 אֶת אֲשֶׁר בְּחַקִּי תִלְכוּ וּמִשְׁפָּטֵי
 תִשְׁמְרוּ וְעָשִׂיתֶם. (כח) וְיִשְׁבְּתֶם
 בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְתֵּיכֶם וְהָיִיתֶם
 לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים.
 (כט) וְהוֹשַׁעְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל
 טְמֵאוֹתֵיכֶם וְקִרְאתִי אֶל הַדָּגָן וְהִרְבִּיתִי
 אֹתוֹ וְלֹא אֶתֵּן עֲלֵיכֶם רָעָב. (ל)
 וְהִרְבִּיתִי אֶת פְּרֵי הָעֵץ וְתִגְנוּבַת הַשָּׂדֶה
 לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֶרֶפַת רָעָב
 בְּגוֹיִם. (לא) וְזָכַרְתֶּם אֶת דְּרָכֵיכֶם
 הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא טוֹבִים
 וְנִקְטַתֶּם בְּפָנֵיכֶם עַל עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְעַל
 תּוֹעֵבוֹתֵיכֶם. (לב) לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי
 עֹשֶׂה נְאֻם אֲדֹנָי יְיָ הוּא יוֹדֵעַ לָכֶם
 בּוֹשׁוּ וְהִפְלִמוּ מִדְּרָכֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל

רד"ק יחזקאל ל"ו:כ"ה וזרקתי דרך משל כמו שהטמא נטהר במים שטובל בהם ובהזאת מי חטאת כן הטמא מעונות נטהר בכפרה.

Metaphorically, just as the impure person is purified by immersion in water and sprinkling of the [ashes of the red heifer], so is one whose impurity is due to sin purified through atonement.

במדבר י"ט (יג) כָּל־הַנִּגָּע בַּמַּטְּהָר בְּנֹפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן יְהוָה טָמֵא וְנִכְרְתָה הַגִּפְשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נִדָּה לֹא־זָרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טָמְאָתוֹ כּוּ:

The Land Re-fertilized and Rebuilt

abominations. (32) Not for your sake do I this, saith the Lord God, be it known unto you; be ashamed and confounded for your ways, O house of Israel. (33) Thus saith the Lord God: In the day that I cleanse you from all your iniquities, I will cause the cities to be inhabited, and the waste places shall be built. (34) And the land that was desolate shall be tilled, whereas it was a desolation in the sight of all that passed by. (35) And they shall say: This land that was desolate is become like the garden of Eden; and the waste and desolate and ruined cities are fortified and inhabited. (36) Then the nations that are left round about you shall know that I the Lord have builded the ruined places, and planted that which was desolate; I the Lord have spoken it, and I will do it. (37) Thus

תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם. (לב) לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה נְאֻם יְהוָה יִהְיֶה יוֹדַע לְכֶם בּוֹשׁוּ וְהִפְלִמוּ מִדַּרְכֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל. (לג) כֹּה אָמַר יְהוָה בְּיוֹם טְהַרִי אֶתְכֶם מִכָּל עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת הָעָרִים וְנִבְנוּ הַחֲרָבוֹת. (לד) וְהָאָרֶץ הַנְּשֻׁמָּה תִעֲבֵד תַּחַת אֲשֶׁר הִיְתָה שְׁמָמָה לְעֵינַי כָּל עֹזֵבָר. (לה) וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הַלְזוּ הַנְּשֻׁמָּה הִיְתָה כִּגְן־עֵדֶן וְהָעָרִים הַחֲרָבוֹת וְהַנְּשֻׁמוֹת וְהַנְּהַרְסוֹת בְּצוּרוֹת יֵשְׁבוּ. (לו) וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יִשְׁאָרוּ סְבִיבוֹתֵיכֶם כִּי אֲנִי יְיָ בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת נִטַּעְתִּי הַנְּשֻׁמָּה אֲנִי יְיָ דִבַּרְתִּי וַעֲשִׂיתִי. (לז) כֹּה אָמַר יְהוָה עוֹד זֹאת אֲדַרְשׁ לְבֵית יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֲרָבָה אֶתֶם כְּצֹאן אָדָם. (לח) כְּצֹאן קִדְשִׁים כְּצֹאן יְרוּשָׁלַם בְּמוֹעֵדִיהָ כִּן תִּהְיִינָה הָעָרִים

דברים כ"ח (סב) וְנִשְׁאַרְתֶּם בְּמַתִּי מְעַט תַּחַת אֲשֶׁר הָיִיתֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרַב כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

You shall be left few in number, whereas you were as the stars of the sky for multitude because you didn't listen to the voice of Hashem your God.

דברים כ"ט (כג) וְאָמְרוּ כָּל-הַגּוֹיִם עַל-מֶה עָשָׂה יְהוָה כִּכָּה לְאֶרֶץ הַנְּאֻחַ מִה טְרֵי הָאָרֶץ הַגְּדוֹל הַזֶּה:

Even all the nations shall say, "Why has Hashem done thus to this land? What does the heat of this great anger mean"?

The Population Increased

spoken it, and I will do it. (37) Thus saith the Lord God: I will yet for this be inquired of by the house of Israel, to do it for them; I will increase them with men like a flock. (38) As the flock for sacrifice, as the flock of Jerusalem in her appointed seasons, so shall the waste cities be filled with flocks of men; and they shall know that I am the Lord.'

דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי. (לז) כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה עוֹד זֹאת אֲדַרְשׁ לְבֵית יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֲרָבָה אֹתָם כְּצֹאן אָדָם. (לח) כְּצֹאן קִדְשִׁים כְּצֹאן יְרוּשָׁלַם בְּמוֹעֲדֶיהָ בֵּן תִּהְיֶינָה הָעָרִים הַחֲרָבוֹת מִלְּאוֹת צֹאן אָדָם וַיֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יי.

נוסח המקרא מבוסס על מהדורת

דברי הימים ב ל"ח (ז) וַיִּרְם יְאֻשָׁיָהוּ לְבָנֵי הָעָם צֹאן כְּבָשִׂים וּבְנֵי עֲזִים הַכֹּל לְפָסְחִים לְכָל הַנִּמְצָא לְמִסְפַּר שְׁלִשִׁים אֶלֶף וּבָקָר שְׁלִשָׁת אֲלָפִים אֵלֶּה מִרְכוּשׁ הַמֶּלֶךְ. (ח) וְשָׂרְיָו לַנִּדְבָה לָעַם לַפְּהַנִּים וּלְלוֹיִם הָרִימוּ חֲלָקֶיהָ וְזִכְרֶיהָ וַיַּחֲיֵאל נְגִידֵי בֵּית הָאֱלֹהִים לַפְּהַנִּים נָתַנוּ לְפָסְחִים אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּבָקָר שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. (ט) [וּכְנַנְיָהוּ] (וּכּוֹנַנְיָהוּ) וְשִׁמְעֵיָהוּ וַנְּתַנְאֵל אֶחָיו וַחֲשַׁבְיָהוּ וַיַּעֲיָאל וַיִּזְבְּדוּ שָׂרֵי הַלוֹיִם הָרִימוּ לְלוֹיִם לְפָסְחִים חֲמִשָּׁת אֲלָפִים וּבָקָר חֲמִשׁ מֵאוֹת.

(7) And Josiah gave to the children of the people, of the flock, lambs and kids, all of them for the Passover-offerings, unto all that were present, to the number of thirty thousand, and three thousand bullocks; these were of the king's substance. (8) And his princes gave willingly unto the people, to the priests, and to the Levites. Hilkiyah and Zechariah and Jehiel, the rulers of the house of God, gave unto the priests for the Passover-offerings two thousand and six hundred [small cattle], and three hundred oxen. (9) Conaniah also, and Shemaiah and Nethanel, his brethren, and Hashabiah and Jeiel and Jozabad, the chiefs of the Levites, gave unto the Levites for the Passover-offerings five thousand [small cattle], and five hundred oxen.

(ח) וְאַתֶּם הָרִי יִשְׂרָאֵל עֲנַפְכֶם תִּתְּנוּ וּפְרִיכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל כִּי קָרְבוּ לָבוֹא:

But ye, O mountains of Israel, ye shall shoot forth your branches, and yield your fruit to My people Israel; for they are at hand to come.

R. Abba said: There is no “end” (קץ) more visible than the one stated: “You, mountains of Israel, present your branches and bear your fruits to My people, Israel, for they are approaching.” (Sanhedrin 98a)

The representation of redemption and renewal as a fruit-bearing tree recalls the opening line of the Prayer for the Welfare of the State of Israel (*hatefillah lishlom hamedinah*):

Our Father in heaven, rock of Israel and its redeemer, bless the State of Israel, the first flourishing of our redemption.